

Danskernes alkoholvaner – hvor stort er problemet?

Kursus til dig, der skal undervise frontpersonale
i tidlig opsporende samtale.

Ulrik Becker
København 010414

ulbe@si-folkesundhed.dk

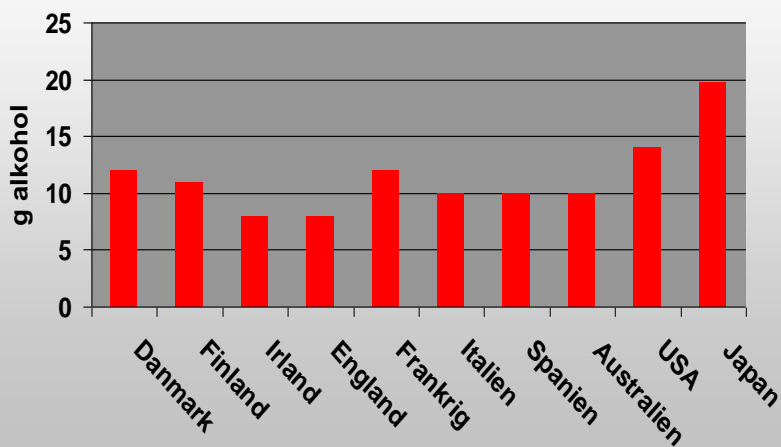
Alkohol-kemi

- **Kalorisk værdi 7 kcal/g**
- **Absorberes hurtigt**
- **Fordeles i vandfasen
(70 kg: mand – 45 l; kvinde 32 l)**
- **Omsætning**
 - ~7 g alkohol/time – i leveren
(0,09 g alkohol per time per kg legemsvægt)
 - ~2% udskilles i udåndingsluft
 - < 5% udskilles i urin
- **Molekylvægt 46 g/mol**
- **Vægtfylde 0,789 g/ml**

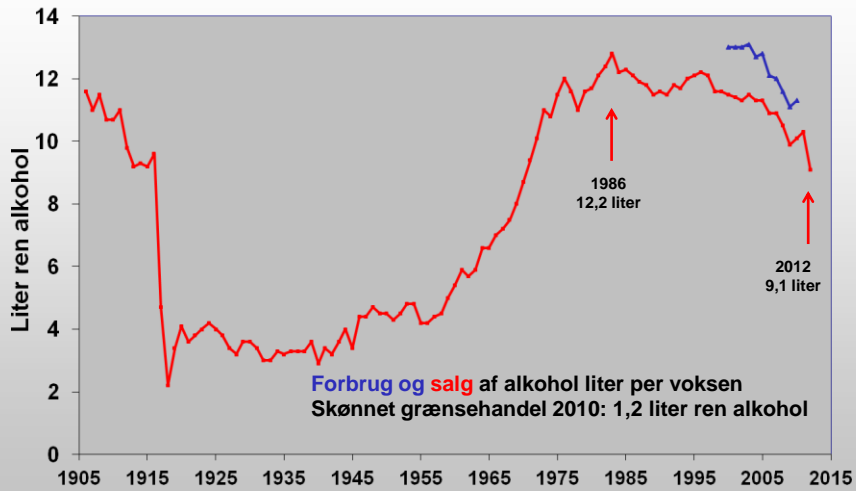
1 dansk genstand = 12 g alkohol

• 1 almindelig øl	=	1 genstand
• 1 hvidtøl	=	0,4 genstand
• 1 lys pilsner	=	0,6 genstand
• 1 eksport-øl	=	1,3 genstande
• 1 porter	=	1,7 genstande
• 1 flaske vin	=	6 genstande
• 1 flaske portvin	=	10 genstande
• 1 flaske whisky	=	20 genstande

Cirka antal genstand = (antal cl × alkohol%) / 150.

www.dst.dk

Kilde: Danmarks Statistik

STATENS INSTITUT
FOR FOLKESUNDHED
SYDDANSK UNIVERSITET

Per måned

REGION H Hvidovre Hospital

eller

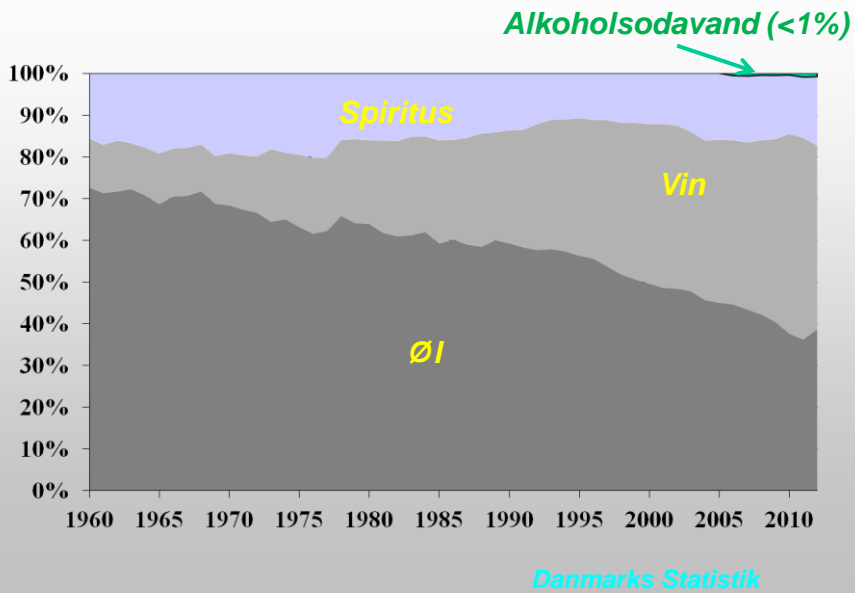

eller

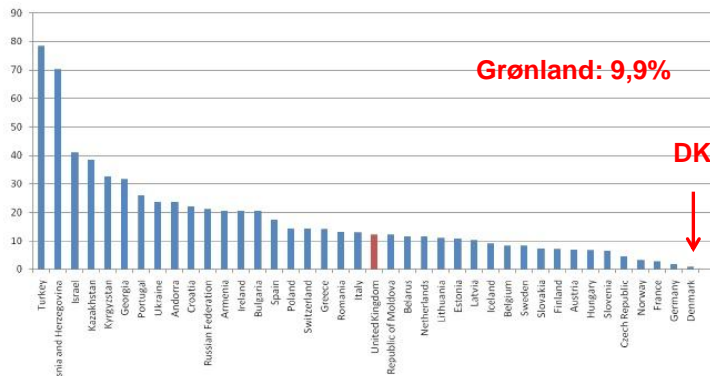

Unge og gamle !!

Alkohol type

Proportion of lifetime abstainers from alcohol in Europe by country

Mere Binge / Rusdriking i Grønland

WHO: Global status report on alcohol 2011

Hvornår har man et alkoholproblem ?

- Når man drikker mere end Sundhedsstyrelsen anbefaler?
- Når man har fået skrumpeliver?
- Når man har fået snuppet kørekortet?
- Når man drikker mere end sin læge?
- Når nogen bliver kede af det?
 - Ægtefælle
 - Arbejdskamerater
 - Børnene

Storforbrug

- ????????????????
- **Ingen konsensus**
 - > Sundhedsstyrelsens genstandsgrænser
 - Ikke skadeligt
 - Ikke afhængighed

Skadeligt forbrug ICD-10

- ***Fysisk og psykisk skade
(herunder skadet dømmekraft og adfærd)***
- ***Skaden klart påviselig.***
- ***Varighed mindst 1 måned eller gentagne
gange indenfor 1 år.***
- ***Ikke afhængig***

Afhængighed definition ICD-10

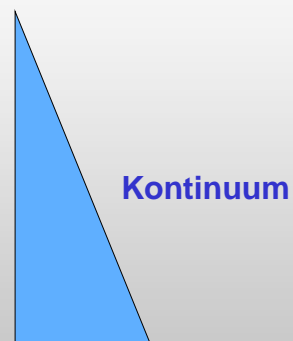
- 3 af 6 symptomer sammenhængende i mindst én måned eller
gentagne gange indenfor de seneste 12 måneder**
- Trang til stoffet ("craving")
 - Svækket evne til at kontrollere indtagelsen, standse eller nedsætte forbruget
 - Abstinenssymptomer ved ophør/reduktion eller indtagelse for at undgå symptomer
 - Toleransudvikling
 - Dominerende rolle med hensyn til prioritering og tidsforbrug
 - Fortsat forbrug mod bedre vidende

Afhængighed definition ICD-10

3 af 6 symptomer sammenhængende i mindst én måned eller gentagne gange indenfor de seneste 12 måneder

- Trang til stoffet ("craving")
- Svækket evne til at kontrollere indtagelsen, standse eller nedsætte forbruget
- Abstinenssymptomer ved ophør/reduktion eller indtagelse for at undgå symptomer
- Toleransudvikling
- Dominerende rolle med hensyn til prioritering og tidsforbrug
- Fortsat forbrug mod bedre vidende

- **Storforbrug**
 - > genstandsgrænser
- **Skadeligt forbrug**
 - ICD-10
- **Afhængighed**
 - ICD-10

Stigende sværhedsgrad

DSM-V Substance Use Disorder

	DSM-IV Abuse ^a		DSM-IV Dependence ^b		DSM-5 Substance Use Disorders ^c	
Hazardous use	X	} ≥1 criterion	-	} ≥3 criteria	X	} ≥2 criteria
Social/interpersonal problems related to use	X		-		X	
Neglected major roles to use	X		-		X	
Legal problems	X		-		-	
Withdrawal ^d	-		X		X	
Tolerance	-		X		X	
Used larger amounts/longer	-		X		X	
Repeated attempts to quit/control use	-		X		X	
Much time spent using	-		X		X	
Physical/psychological problems related to use	-		X		X	
Activities given up to use	-		X		X	
Craving	-		-		X	

Let: 2-3 kriterier; middel: 4-5 kriterier; svær: 6-11 kriterier
Tidlig remission: >= 3 md - <12 md; langvarig remission: >= 12 md

Am J Psychiatry. 2013;170(8):834-851. doi:10.1176/appi.ajp.2013.12060782

NESARC N=43.093

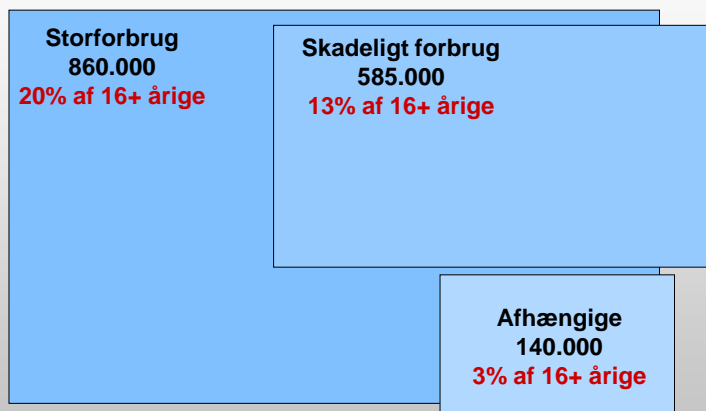
	Forekomst sidste 12 måneder		Forekomst hele livet	
	Alkohol-misbrug	Alkohol-afhængighed	Alkohol-misbrug	Alkohol-afhængighed
Total	4,7%	3,8%	17,8%	12,5%

Hasin DS et al. Arch Gen Psychiatry 2007; 64: 830-42

Skadeligt forbrug / Afhængighed

- Definition uafhængig af ”stoffet”
- Har ikke noget med kvantum at gøre !
- Ikke livslang diagnose !

Hvor stort er problemet?

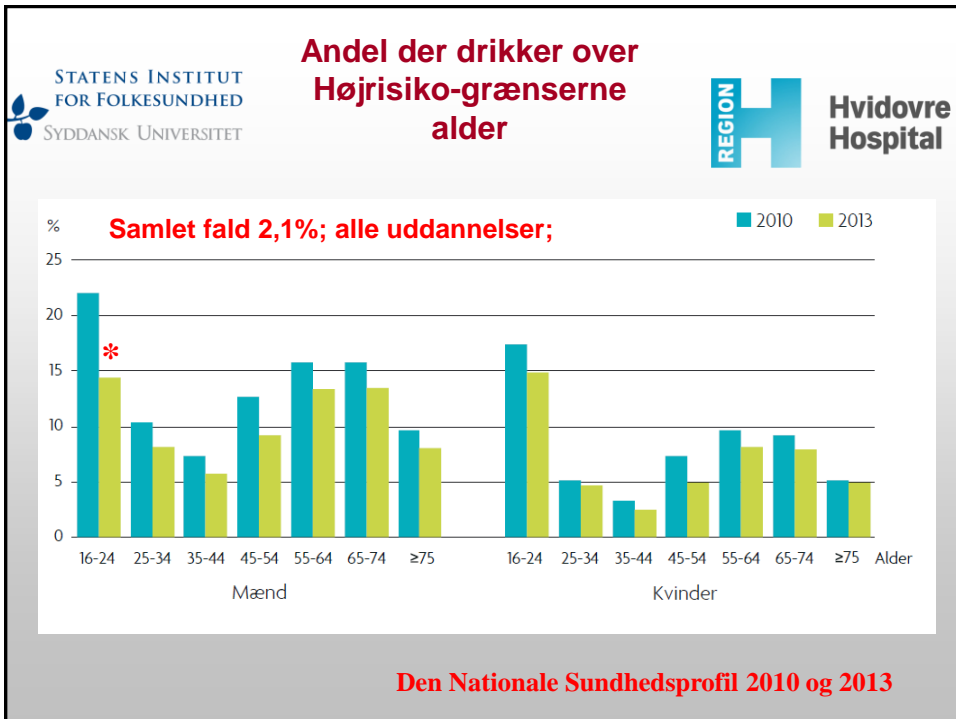

10-12.000 I behandling/år

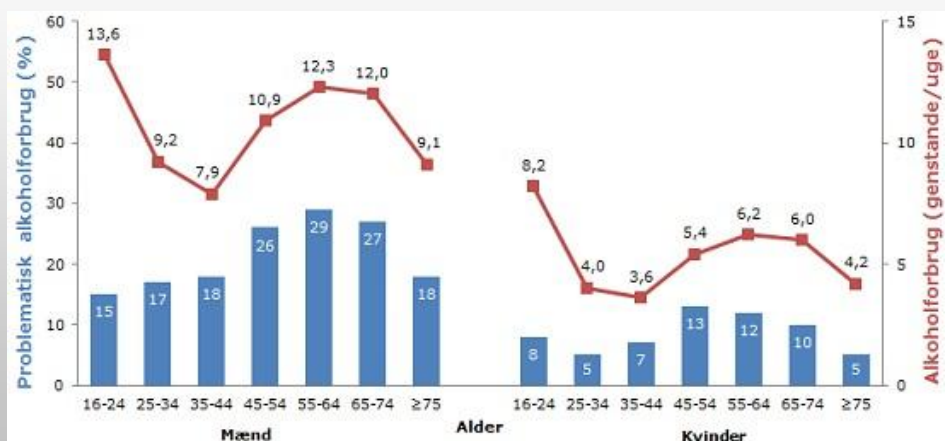
DANSKERNES SUNDHED
Den Nationale Sundhedsprofil 2013

Sundhedsstyrelsen

<http://www.danskernessundhed.dk/alkoholforbrug/>

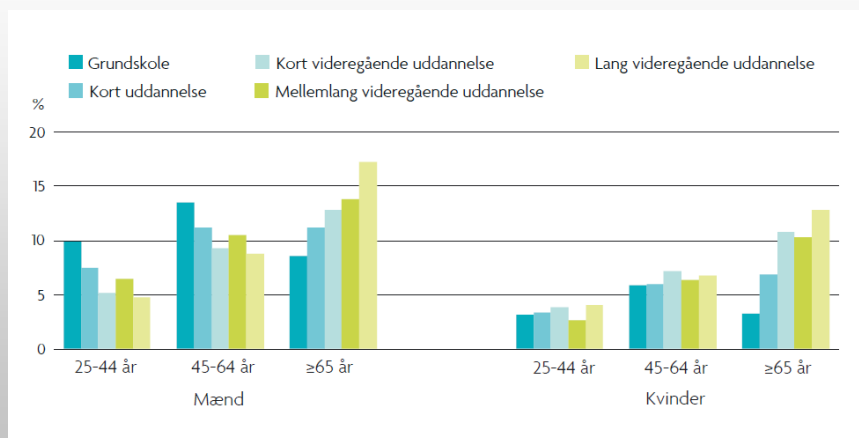

Andel der har et alkoholproblem

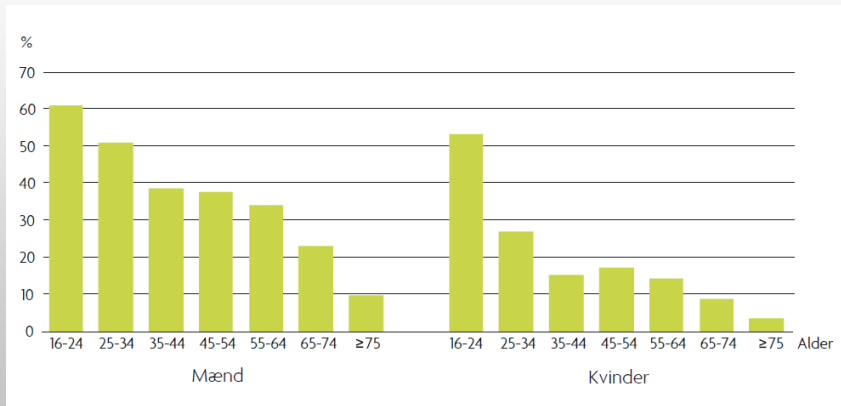
Hvordan har du det? Danmark 2010

Andel der drikker over Højrisiko-grænserne Uddannelse

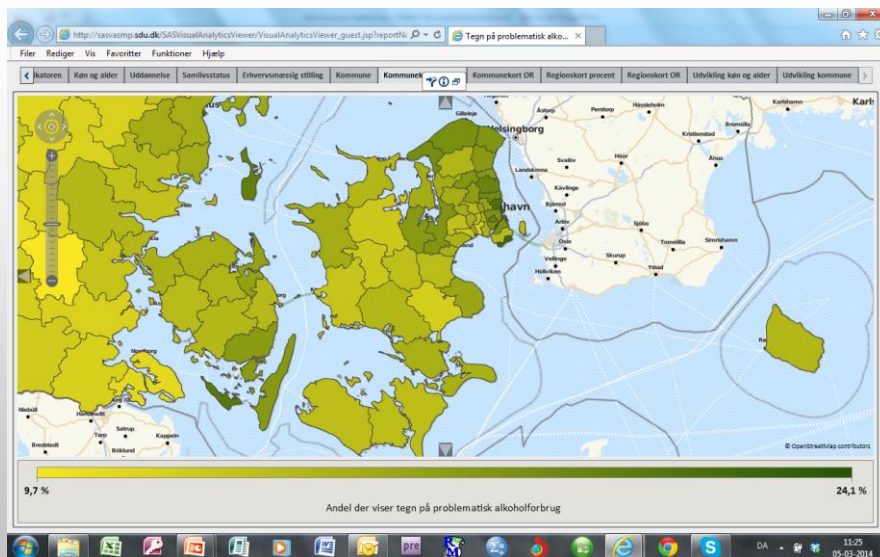
Den Nationale Sundhedsprofil 2013

Andel der drikker 5 genstande eller mere ved en enkelt lejlighed Alder

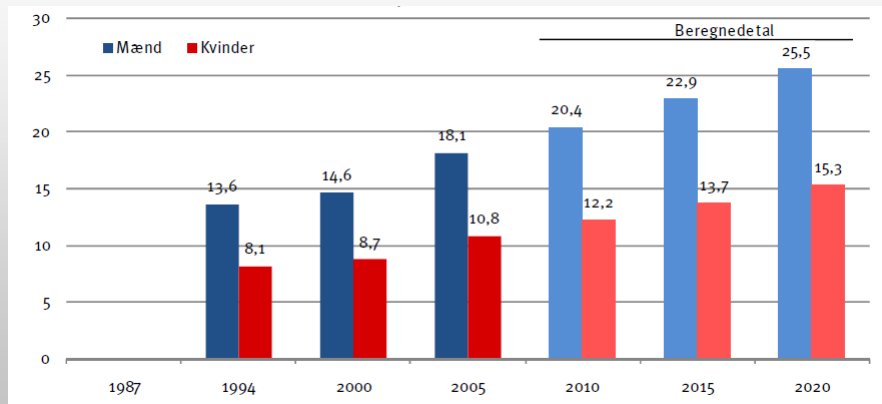

Den Nationale Sundhedsprofil 2013

Andel med problematisk forbrug 2013

<http://www.danskernessundhed.dk/alkoholforbrug/>

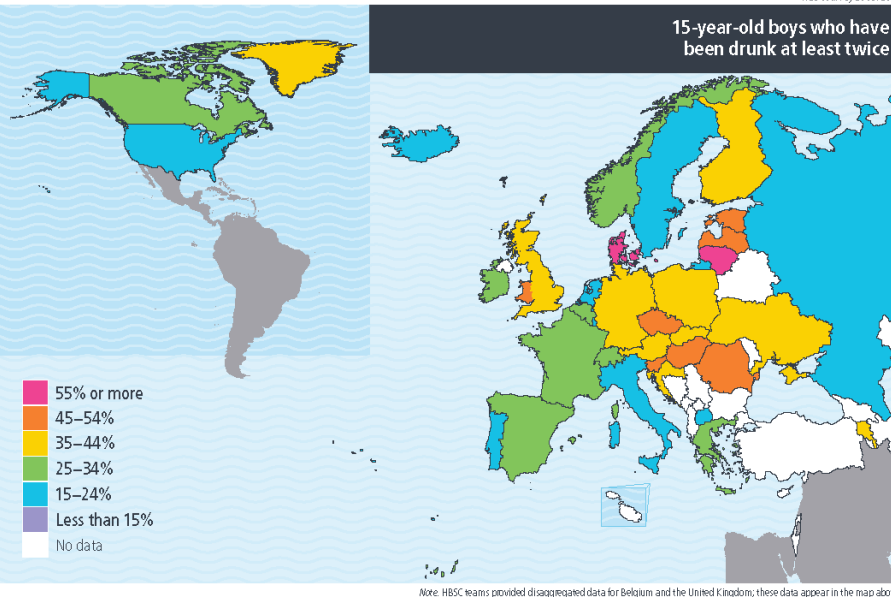

Juel K og Davidsen M. Risikoudviklingen I Danmark fremskrevet til 2020.
Et arbejdsnotat. SIF 2009

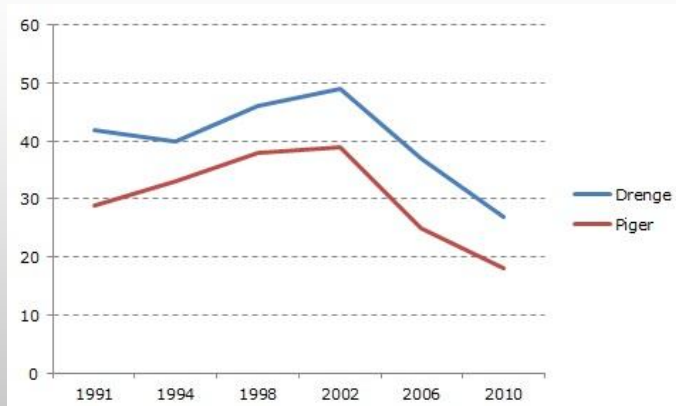
- **20% af indlagte patienter (uafhængigt af speciale)**
- **25-50% af skadestuepatienter**
- **Almen praksis: (Beich et al 2007)**
2% AUDIT > 21/>35 genstande/uge
16% AUDIT ≥ 8
- **Bredt udsnit af befolkningen**
- **De færreste er kendt af socialforvaltningen**
- **Socialt udsatte udgør en mindre del**
 - < 15.000 (CRF/SIF)
 - 5.250 hjemløse i DK – 45% alkoholmisbrug (SFI 2007)
 - 31% af socialt udsatte havde dagligt alkoholforbrug (SUSY udsatte, SIF 2007)

HEALTH BEHAVIOUR IN SCHOOL-AGED CHILDREN INTERNATIONAL REPORT FROM THE 2009/2010 SURVEY

HBS Survey 2009/2010

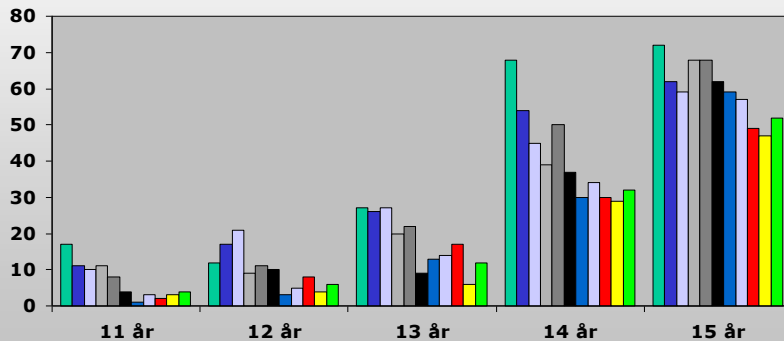
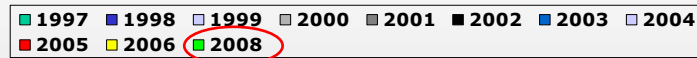

Procentandel af 15-årige, som drikker alkohol mindst en gang om ugen 1991-2010

Andersen A, Rasmussen M, Bendtsen P, Due P, Holstein BE. Secular trends in alcohol drinking among Danish 15-year-olds: comparable representative samples from 1988 to 2010. *Journal of Research on Adolescence* (E-pub ahead of time 2013 Oct 8 page 1-9).

Hvor mange 11-15-årige drenge har
drukket fem eller flere genstande på en dag
inden for de sidste 30 dage? (n=10.074)

Ung og alkohol

- **Drikker fordi de bliver i bedre humør**
- **Stigende problemer med fokusering med stigende promille**
- **Det er rusen der tæller**
 - Drikke sig i hegnet
 - Drikke for at brække sig
 - Hvis ikke bliver man nemt marginaliseret.
- **Andelen af unge der drikker er faldende**
- **Stadig blandt de førende i Europa**
- **Det er forældrenes problem**
 - Information og undervisning i skolen dur ikke
 - Forældreftaler dur !
 - 9. klasse med – eller kan det være lige meget !!